

Sygn. akt III Ca 1365/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Balion - Hajduk

Sędzia SO Krystyna Hadryś (spr.)

Sędzia SR (del.) Roman Troll

Protokolant Aldona Kocięcka

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2015 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa J. D.

przeciwko D. D.

o alimenty

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrzu

z dnia 3 kwietnia 2014 r., sygn. akt III RC 404/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że stanowi on wyrok częściowy;

2. zmienia zaskarżony wyrok w punktach 1, 2, 3 i 4 w ten sposób, że:

a) **w punkcie 1 zasądza od pozwanego D. D. na rzecz powoda J. D. alimenty w kwotach po 350 (trzysta pięćdziesiąt) złotych miesięcznie, począwszy od 14 maja 2013r., płatne do rąk matki E. G. do dnia 10 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;**

b) **w punkcie 2 oddala powództwo w pozostałym zakresie co do alimentów za okres od 14 maja 2013r.;**

c) **punkt 4 oznacza jako punkt 3;**

3. oddala apelację w pozostałym zakresie co do alimentów za okres od 14 maja 2013r.

SSR (del.) Roman Troll SSO Magdalena Balion-Hajduk SSO Krystyna Hadryś

Sygn. akt III Ca 1365/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 14 maja 2013 r. matka małoletniego powoda J. E. G. wniosła pozew o alimenty w wysokości po 500 zł od ojca małoletniego D. D. oraz o zasądzenie od pozwanego kwoty 9500 zł tytułem alimentów zaległych od listopada 2010 r.

W uzasadnieniu pozwu podała, iż wraz z pozwanym prowadziła wspólne gospodarstwo domowe od września 2006 r. Z tego związku urodził się stronom syn J.. Do września 2010 r. ojciec J. pracował i wspólnie żyli na rodzinę. Jednak po utracie pracy przestał żyć na utrzymanie dziecka. Nadto wystąpiła u pozwanego pogłębiająca się choroba alkoholowa, co skutkowało pobytem w szpitalu w T. .Od września 2010 r. E. G. utrzymuje dziecko sama, od pozwanego nie otrzymuje żadnych środków, zarabia 1300 zł netto, a same koszty zamieszkiwania z mediami to kwota 1600 zł miesięcznie.

Pozwany w zakresie alimentów bieżących na dziecko uznał je do kwoty 250zł, natomiast w zakresie pozostałym wniósł o oddalenie żądań pozwu.

Sąd Rejonowy w Zabrzu wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2014 r. zasądził od pozwanego D. D. alimenty na rzecz małoletniego J. D. w kwocie po 250 zł miesięcznie za okres od 15 października 2011 r. do 13 maja 2013 r. oraz w kwocie po 350 zł miesięcznie począwszy od 14 maja 2013 r., płatne do rąk matki E. G. do dnia 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat; w pozostałym zakresie powództwo oddalił; odstąpił od obciążania pozwanego D. D. kosztami postępowania sądowego; wyrokowi w punkcie pierwszym nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Zaskarżone orzeczenie zapadło przy ustaleniu, że małoletni J. D. ur. (...) jest synem pozwanego ze związku nieformalnego. Związek ten trwał od 2006-2011 r. kiedy to powódka wraz z synem wyprowadziła się od pozwanego. E. G. pracuje jako sprzedawca i zarabia 1.215 zł netto miesięcznie. Powódka wraz z synem J. zamieszkiwała po wyprowadzeniu się od pozwanego ze swymi rodzicami a potem wynajęła mieszkanie osobno. Łącznie zatem koszt zamieszkiwania to kwota 1200 zł latem do 1600 zł w okresie grzewczym miesięcznie. Matka małoletniego powoda zarabia 1300 zł netto miesięcznie. Zamieszkuje ona obecnie także z partnerem, który zarabia 1500 zł miesięcznie i dokłada do wspólnych kosztów zamieszkiwania, wyżywienia .prowadzą bowiem wspólnie gospodarstwo domowe. na utrzymaniu swoim ma jeszcze E. G. córkę z poprzedniego małżeństwa w wieku lat 12 i otrzymuje na nią alimenty w kwocie po 300 zł miesięcznie.

Powód J. D. liczy 8 lat i jest uczniem I klasy Szkoły Podstawowej. Jest dzieckiem zdrowym. Na komitet rodzicielski i ubezpieczenie syna wydała matka małoletniego powoda na początku roku szkolnego kwotę 70 zł., nadto finansuje mu, np. wyjścia ze szkoły do kina, zapisała też syna na wyjazd na kolonie letnie i musi na nie nazbierać kwotę 1075 zł. Pozwany nie przekazuje na utrzymanie syna żadnych kwot, ostatnio zaangażowali się w pokrycie kosztów utrzymania syna jego dziadkowie, a rodzice pozwanego -kupują mu np. skarpetki, bieliznę a dziadek zakupił wnuczce ostatnio dwie pary spodni i kurtkę. Wspomagają powódkę i wnuka także rzeczowo poprzez zakup żywności raz w tygodniu.

Pozwany D. D. zamieszkuje aktualnie w mieszkaniu, na które strony będąc jeszcze razem w związku wzięły kredyt hipoteczny, właścicielem tego mieszkania jest pozwany, a obecnie spłaty rat kredytu na mieszkanie dokonuje matka pozwanego. Pozwany powinien płacić 600 zł czynszu za mieszkanie wraz z wodą , ma zadłużenie w wysokości około 15.000 zł. Pozwany cierpi na chorobę alkoholowa i na zakrzepicę żył w lewej nodze. Nie potrafi przykucnąć, noga jest czerwona i spuchnięta, bierze stale leki w które wykupuje w kwocie 220 zł miesięcznie, pieniądze na ten cel daje mu matka. Pozwany od 2010 r. pozostaje bez zatrudnienia, nie jest zarejestrowany w PUP, w przeszłości pracował jako budowlaniec. Przyznał, iż nie przekazuje i nie przekazywał na utrzymanie syna J. żadnych kwot, a jakakolwiek pomoc rzeczowa dla matki małoletniego powoda, jak np. zakup kuchenki gazowej czy 200 zł na podręczniki szkolne synka pochodziły z zasobów finansowych matki pozwanego. Dla pozwanego w okolicznych PUP znaleziono oferty pracy z zarobkami od 1680 zł do 3500 zł brutto.

W oparciu o przedstawione okoliczności Sąd Rejonowy uznał, że małoletni J. D. liczy zaledwie 7 lat i nie jest osobą mogącą utrzymać się samodzielnie. Orzecznictwo SN w sprawach o alimenty stwierdza m.in. iż rodzice dziecka

obowiązani są dzielić się z nim nawet najskromniejszym dochodem. Pozwany od 2010 r. nie pracuje, nie jest nawet zarejestrowany w PUP, nie wykazuje zupełnie żadnej aktywności w zakresie zdobycia środków utrzymania swojego i swego jedyne dziecko, bazuje wyłącznie na pomocy finansowej swoich rodziców. Faktem jest, że cierpi na zaawansowaną chorobę alkoholową i zakrzepicę żył lewej nogi, co może mu aktualnie uniemożliwiać powrót do pracy w budownictwie, ale nie wyklucza podjęcia przezeń innych form zatrudnienia jak choćby pracy w charakterze magazyniera, którą mógłby podjąć. Sąd uznał, że również jego dotychczas czynione starania o swoje leczenie od alkoholu należy również ocenić za doraźne i wysoce niewystarczające oraz nieskuteczne. Pozwany był leczony w szpitalu psychiatrycznym na alkoholizm w roku 2010, 2011 i potem jeszcze przed rozstaniem stron przez 3 miesiące w ośrodku w P.. Aktualnie dla pozwanego znaleziono oferty pracy z zarobkami od 1680 -3500 zł brutto, pozwany nie jest osobą niezdolną do pracy, nie dysponuje żadnym orzeczeniem mogącym statuować taki fakt, pomimo iż faktem jest jego choroba zakrzepowa żył lewej nogi. Pozwany jest jeszcze bardzo młodym mężczyzną w wieku lat 26 i przy odrobinie chęci i zwiększonej aktywności mógłby podjąć się jakiejś pracy zarobkowej ,której mógłby podolać nawet z chora nogą. Pozwany twierdzi iż od dawna ma załatwioną pracę jako magazynier ,ale nie podjął jej , bo na dniach ma się okazać, czy przyjmą go do Ośrodka (...) w G. na 15 miesięcy. Pobyt w Ośrodku nie wyklucza jednak możliwości robienia kursów zawodowych i zarabkowania. Sąd Rejonowy podkreślił, że matka małoletniego powoda wypełnia ciężący na niej obowiązek alimentacyjny względem małoletniego tak w sensie materialnym, jak i w sensie niematerialnym a to poprzez osobiste starania o jego wychowanie i sprawowanie nad nim osobistej i bezpośredniej opieki. Dlatego pozwany powinien choć w części w zakresie swoich możliwości zarobkowych realizować swój obowiązek alimentacyjny wobec syna w sensie materialnym. Sąd pierwszej instancji uznał, że możliwości zarobkowe pozwanego oscylują w zakresieok. 1680 zł do 3500 zł brutto miesięcznie. Zasądzona na rzecz małoletniego powoda kwota 250 zł za okres przeszły, a to od 15 października 2011 r. (data rozstania stron) do 13 maja 2013 r. (data złożenia pozwu) nie powinna przekraczać jego możliwości zarobkowych i odpowiada usprawiedliwionym potrzebom dziecka w wieku 4-6 lat, przy przyjęciu, iż obowiązek alimentacyjny po połowie ciąży na obojgu rodzicach dziecka. Sąd Rejonowy uznał, że także zasądzona od 14 maja 2013 r. do chwili obecnej kwota 350 zł nie przekracza możliwości zarobkowych pozwanego i jest uzasadniona usprawiedliwionymi potrzebami małoletniego, a żądanie pozwu w zakresie kwoty 500 zł miesięcznie jest wygórowane i nie znajduje uzasadnienia w zebranych materiale dowodowym, gdyż miesięczny koszt usprawiedliwionych potrzeb małoletniego nie powinien przekraczać kwoty 750-800 zł miesięcznie. Rozstrzygnięcie oparto o art. 133 § 1 k.r.o., art. 135 § 1 k.r.o. O kosztach sąd zdecydował po myśli art.102 k.p.c. Wyrokowi w jego pkt.1 na zasadzie art.333 §.1 pkt.1 sąd nadal rygor natychmiastowej wykonalności.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przez błędne przyjęcie, że pozwany jest w stanie sprostać finansowo opłaceniu alimentów w kwocie po 250 zł od 15 października 2011r. do 13 maja 2013r.- kwoty 4.200zł, w kwocie po 350zł od 14 maja 2013r. do maja 2014r. kwoty 4.200zł., podczas gdy sytuacja finansowa pozwanego jest na tyle trudna, że alimenty w jakiegokolwiek wysokości przekraczają jego aktualne zdolności zarobkowe.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Jak wynika z treści pozwu oraz protokołu rozprawy z dnia 9 stycznia 2014 r. (k-71) sentencją zaskarżonego wyroku nie zostało objęte w pełnym zakresie roszczenie zgłoszone przez stronę powodową. Żądanie pozwu (k - 2) zapłaty kwoty 9.500 zł. nie zostało objęte tym wyrokiem. Nie można bowiem za takie uznać zasądzenie kwot miesięcznych alimentów za okres do 13 maja 2013 r., jakie znalazło się w wyrzeczeniu punktu 1 sentencji zaskarżonego wyroku. Jak wynika z oznaczenia stron w pozwie (k - 2), treści zarządzenia z dnia 14 maja 2013 r. (k - 1) oraz postanowienia z dnia 25 września 2013 r. (k - 30), strona powodowa nie została ograniczona do J. D., w zakresie którego zapadło zaskarżone orzeczenie. Na takie ukształtowanie podmiotowe wskazuje również treść sporządzonego uzasadnienia do zaskarżonego orzeczenia.

Dlatego zaskarżony wyrok obejmując swym zakresem wyłącznie część żądania pozwu należało uznać za wyrok częściowy, zgodnie z art. 317 k.p.c. o orzec jak w punkcie 1 sentencji.

Rozpoznając apelację pozwanego, należało uznać, iż zasadnie zaskarżył orzeczenie w zakresie jego zobowiązania finansowego z tytułu alimentów na syna J. D. za okres do 13 maja 2013 r., albowiem zakres takiego żądania nie wynikał z żądania pozwu. Nie było zatem podstaw, by w oparciu o art. 133 k.r.o. i 135 k.r.o. rozstrzygnąć o kwotach miesięcznych alimentów za okres przed datą wniesienia powództwa.

Natomiast przebieg postępowania przed Sądem Rejonowym nie wykazał, by rozpoznane zostało zgłoszone roszczenie zapłaty 9.500 zł. i także uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zawiera w tym zakresie ani ustaleń faktycznych, ani też wskazania z urzędu materialnoprawnej podstawy oceny zgłoszonego żądania, np. 137 § 2 k.r.o., czy 140 k.r.o., bądź też innej.

Powyższe uzasadniało wydanie orzeczenia reformatoryjnego - zmianę zaskarżonego wyroku co do alimentów za okres do 13 maja 2013 r.

W ocenie Sądu Okręgowego niezasadna jest apelacja pozwanego co do zasądzonej kwoty 350 zł. miesięcznych alimentów od daty wniesienia pozwu.

Jak bowiem wynika z prawidłowych ustaleń za ten okres, pozwany uznał żądanie do kwoty 250 zł. miesięcznie (k – 71), a jego możliwości zarobkowe zostały prawidłowo określone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przy zastosowaniu art. 233 k.p.c., co znajduje aprobatę Sądu Odwoławczego, który ustalenia te uznaje za własne. Także ustalenia faktyczne odnoszące się do usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda w zaskarżonym wyroku zostały dokonane prawidłowo, a w apelacji skarżący nie podważył tych ustaleń skutecznie. Nie podważył przede wszystkim ustaleń, iż koszt utrzymania małoletniego powoda nie powinien przekroczyć kwoty 750 – 800 zł. Okoliczność, że dziadkowie powoda przekazują na jego rzecz okazjonalnie przedmioty o pewnej wartości materialnej, nie może zwolnić pozwanego z obowiązku alimentowania swojego dziecka, bowiem kwota alimentów ze swej definicji ustawowej i rozumienia zasad kodeksu rodzinnego, służy zaspokojeniu usprawiedliwionych potrzeb małoletniego, mając charakter bieżącego zaspokajania tych potrzeb i pozostaje w zakresie realizacji rodzica pod którego pieczęcią jest dziecko. To bowiem zapewnia regularne i prawidłowe zaopatrzenie dziecka w wymagane dla jego życia oraz rozwoju fizycznego i intelektualnego materialne dobra.

Pozwany miał i ma możliwość podjęcia zatrudnienia z uzyskiwaniem dochodów co najmniej w zakresie najniższego wynagrodzenia, chociaż istniejące faktyczne oferty pracy dla osób o wykształceniu i stażu pracy pozwanego pozwalają na przyjęcie, iż zarobki pozwanego mogłyby kształtować się na poziomie 1.680 – 3.500 zł. brutto. Mimo istniejących schorzeń pozwanego, brak ustalenia jego niepełnosprawności pozwolił trafnie uznać Sądowi Rejonowego, iż kwota bieżących alimentów w wysokości 350 zł. miesięcznie, jest adekwatna do możliwości finansowych pozwanego, przy stwierdzeniu, iż jest to nawet nie połowa finansowych usprawiedliwionych potrzeb dziecka pozwanego.

Reasumując, zaskarżony wyrok w części nie mógł się ostać , dlatego z mocy art. 386 § 1 k.p.c. orzeczono jak w punkcie 1 i 2.

W pozostałym zakresie apelację pozwanego oddalono z mocy art. 385 k.p.c. jako nieuzasadnioną.

SSR(del.) Roman Troll SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Krystyna Hadryś